

PODSUMOWANIE

PoMOCna KAWA #39

NOSTRYFIKACJA DYPLOMÓW I DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIA W TYM OBSZARZE

17 PRZEDSTAWICIELI ORGANIZACJI WZIĘŁO UDZIAŁ W NASZYM SPOTKANIU Blue Dot Kraków, Żywiecka Fundacja Rozwoju, Fundacja Zustricz, Fundacja Ocalenie, Centrum Integracji Cudzoziemców w Opolu, Nagle Sami, Centrum Praw Kobiet i inni...

Przy letniej PoMOCnej Kawie, 8 sierpnia, rozmawialiśmy o wsparciu psychologicznym dla osób uchodźczych. Dyskusję zdominował temat nostryfikacji dyplomów psychologów i psycholożek z Ukrainy, szczególnie w kontekście upływającego terminu wygaśnięcia dotychczasowych przepisów pozwalającym czasowo działać bez konieczności nostryfikacji. Przedstawiciele kilkudziesięciu organizacji podzielili się swoimi doświadczeniami i obawami. Wspólnie zdecydowaliśmy o wystosowaniu apelu w tej sprawie do RPO. Zachęcamy do zapoznania się z krótkim zarysem poruszonych tematów.

Czym jest nostryfikacja?

Nostryfikacja dyplomu (zwana także uznaniem dyplomu lub ekwiwalentem dyplomu) to **proces uznawania kwalifikacji zdobytych w jednym kraju za równoważne kwalifikacjom uzyskanym w innym kraju**. To obowiązkowa procedura. W praktyce oznacza to, że instytucja edukacyjna lub organ administracyjny w danym państwie ocenia kwalifikacje zawarte w zagranicznym dyplomie. Na ich podstawie decyduje, czy są one wystarczające do równoważenia lokalnych standardów edukacyjnych. W rezultacie osoba ubiegająca się o nostryfikację może otrzymać oficjalne potwierdzenie równoważności zagranicznego dyplomu z dyplomem uzyskanym w kraju, do którego się przeprowadziła.

Do 24 sierpnia 2023 roku **obywatel Ukrainy** przebywający w Polsce w okresie pobytu zgodnego z obowiązującymi przepisami posiadający uzyskany w Ukrainie dyplom:

- jednolitych studiów na kierunku psychologia albo
- dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku psychologia i drugiego stopnia na kierunku psychologia

--zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego specjalisty na kierunku psychologia albo magistra na kierunku psychologia, **mógł świadczyć usługi--psychologiczne obywatelom Ukrainy przebywającym w Polsce, w tym udzielać świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.**

Takie rozwiązanie było zasadne. W obliczu kryzysu humanitarnego (ogromnej rzeszy uchodźców potrzebujących pilnego wsparcia psychologicznego), jak i przeciążenia polskiego systemu opieki psychologicznej (m.in. niewystarczającej liczby psychologów z Polski) **ukraińscy specjaliści stanowili nieocenioną pomoc - nie tylko jako dodatkowe ręce do pracy, ale także ze względu na tożsame doświadczenia wojny w Ukrainie.**

Sytuacja po 24 sierpnia 2023 roku

Okres, w którym nostryfikacja nie była wymagana, kończy się po 24 sierpnia 2023 roku. Od tego dnia psycholog posiadający kwalifikacje na podstawie ukraińskiego systemu edukacji musi identyfikować się potwierdzeniem swoich kompetencji na gruncie polskim. **Obecnie przeważająca liczba psychologów z Ukrainy, zatrudnionych zarówno przez organizacje pozarządowe, jak i jednostki administracji publicznej, nie posiada nostryfikowanych dyplomów.**

Ukraińscy psychologowie czekali na decyzję Sejmu w sprawie przedłużenia uprawnienia do świadczenia pomocy psychologicznej, jaką na okres 18 miesięcy dawał im art. 64a specustawy. Mieli nadzieję, że po 18 miesiącach obowiązywania specustawy, tak jak obywatelom Ukrainy zostanie przedłużony okres ochronny na kolejny rok, tak i psychologom służącym bezpośrednio rodakom przedłużona zostanie możliwość wykonywania usług bez konieczności nostryfikacji dyplomu. Powyższa niepewność, a dodatkowo długi czas oczekiwania na nostryfikację (trzymiesięczny okres nostryfikacji dyplomu od czasu zebrania wszystkich dokumentów), trudności w uzyskaniu kopii dyplomów (zniszczenie infrastruktury uczelni na terenach okupowanych), jak i wysokie koszty nostryfikacji (koszt to ok. 3000-3700 zł niezależnie od sytuacji materialnej) **sprawiły, że 90% psychologów pracujących obecnie z obywatelami i obywatelkami Ukrainy utraci możliwość wykonywania pracy 24 sierpnia 2023.**

Może to skutkować **kryzysem poradnictwa psychologicznego oferowanego przez ponad 400 placówek organizacji pozarządowych oraz niemal wszystkie placówki publiczne na terenie kraju.**

Dodatkowo organizacje pozarządowe mogą mieć problemy związane z prawem pracy (m.in. na podstawie art. 52 Kodeksu pracy), a także realizacją założeń grantowych w projektach poradnictwa psychologicznego uchodźców.

Konieczność pełnej kodyfikacji sytuacji psychologów ukraińskich

Sytuacja ukraińskich specjalistów w Polsce jest wyjątkowa i należy wprowadzić jej pełną kodyfikację. Uciekanie się do dostępnych półśrodków nie może być rozwiązaniem na dłuższą metę. Pełna kodyfikacja powinna być poprzedzona **szerokimi konsultacjami społecznymi ze organizacjami prawniczymi i psychologicznymi**, tak aby nie było luk w prawie. Takie rozwiązanie pozwoli rozjaśnić dodatkowe niewiadome takie jak na przykład:

- czy nostryfikacja **dotyczy także zawodu psychoterapeuty i psychiatry?**
- czy zobowiązani są **jedynie pracownicy instytucji publicznych?**
- czy **dyplomy zdobyte na uczelniach, które obecnie znajdują się na terenach okupowanych** (obwód Doniecki i Ługański), są **nostryfikowalne?**

Apel o interwencję w sprawie kryzysu w świadczeniu pomocy psychologicznej obywatelom Ukrainy

Jako przedstawiciele organizacji społecznych wspierających uchodźców i uchodźczynie przybyłych na teren Polski z terenu Ukrainy **stworzyliśmy List do Rzecznika Praw Obywatelskich**. Celem listu jest **prośba o pilną interwencję w sprawie przedłużenia prawa do świadczenia usług psychologicznych bez konieczności nostryfikacji dyplomu dla psychologów pochodzących z Ukrainy**. Jeśli jesteś przedstawicielem lub przedstawicielką organizacji pozarządowej, poradni psychologiczno-pedagogicznej lub ekspertem/ekspertką ds. pomocy psychologicznej, podpisz się pod pismem [tutaj](#) (do 22 sierpnia do 10:00)

Jeśli potrzebujesz kontaktu do konkretnej organizacji, napisz do nas na adres: mapujpomoc@culturelab.pl.